

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 19/6/2020)

Tình hình nổi bật

Trợ lý Ngoại trưởng Mỹ về các vấn đề Đông Á –Thái Bình Dương David Stilwell ngày 18/6 trả lời họp báo về nội dung cuộc gặp giữa Ngoại trưởng Mỹ Pompeo và uỷ viên Bộ Công Thương Trung Quốc Dương Khiết Trì. Khi được hỏi về quan điểm đối với tính toán của Trung Quốc về các hành động của nước này gần đây ở Biển Đông và vấn đề lòng tin trong quan hệ Mỹ - Trung, Stilwell nhấn mạnh lòng tin cần phải thể hiện qua cả lời nói và hành động tương ứng, nhưng Trung Quốc không thể hiện được điều này, và dẫn lại ví dụ về Trung Quốc đã tuyên bố sẽ không quân sự hoá các đảo ở BIển Đông vào năm 2015. Đối với tình hình hiện nay, Stilwell nhận định Trung Quốc tận dụng dịch bệnh để thúc đẩy các hành vi gây hấn ở Biển Đông, Đài Loan,.. Stilwell khẳng định Mỹ không hề bị sao nhãng bởi khu vực vì lý do Covid19, các hoạt động của INDOPACOM và các lực lượng khác đã chứng minh rằng Mỹ vẫn đủ năng lực hoạt động ở khu vực như trước đây.

Báo Tân Hoa Xã (Trung Quốc) ngày 17/6 cho biết tên lửa đẩy Trường Chinh-2D (CZ-2D) đã được phóng thành công từ Trung tâm phóng vệ tinh Tửu Tuyên, đưa 3 vệ tinh (Gaofen-9, Hede-5 và Pixing-3A) vào quỹ đạo dự kiến. Đây là tên lửa đẩy cấp 2 được phát triển bởi Tập đoàn Khoa học công nghệ hàng không vũ trụ Trung Quốc, với lực đẩy khoảng 300 tấn, tương ứng với tải trọng khoảng 1,2 tấn đến quỹ đạo có độ cao 700 km và có khả năng mang một hay nhiều vệ tinh đến các quỹ đạo khác nhau. Nhóm 3 vệ tinh được Trung Quốc phóng lên quỹ đạo lần này, chủ yếu sẽ được sử dụng cho các nhiệm vụ giám sát, điều tra tài nguyên, quy hoạch đô thị, xác định quyền liên quan đến đất đai, thiết kế mạng lưới giao thông đường bộ, tính toán sản lượng canh tác và hỗ trợ công tác phòng chống, giảm nhẹ thiệt hại thiên tai. Cũng có thể được dùng cho mục đích thực hiện chiến lược lớn của các quốc gia tham gia sáng kiến “Vành đai và Con đường” và cung cấp thông tin bảo đảm việc xây dựng, hiện đại hóa quốc phòng của Trung Quốc.

Tờ Japantimes ngày 17/6 cho biết 4 tàu công vụ của Trung Quốc đã được phát hiện tại khu vực xung quanh quần đảo Senkaku và đây là ngày thứ 65 liên tiếp tàu công vụ Trung Quốc hiện diện tại khu vực, vượt qua kỷ lục trước đó là 64 ngày, từ tháng 4-6/2019, kể từ 2012. Phát biểu tại họp báo ngày 16/6, Chánh văn phòng Nội các Yoshihide Suga cho biết đây là việc làm “vô cùng đáng tiếc”, đồng thời thông

tin Nhật Bản “đã liên tục phản đối việc này thông qua việc phát cảnh báo bởi các tàu của lực lượng bảo vệ bờ biển cũng như thông qua các kênh ngoại giao”. Theo một quan chức cấp cao của chính phủ, Nhật Bản đang ngày càng cảnh giác với các mục tiêu của Trung Quốc. Bởi vì ngay cả khi đang tập trung chống dịch Covid-19, Trung Quốc vẫn tiếp tục cố gắng thay đổi hiện trạng và cố gắng làm cho có vẻ kiểm soát hiệu quả đã được thiết lập.

Bộ trưởng Quốc phòng Indonesia Prabowo Subianto và Bộ trưởng Quốc phòng Malaysia Ismail Sabri Yakoob ngày 15/6 họp trực tuyến, nhất trí tăng cường hợp tác quốc phòng thông qua các sáng kiến tiểu khu vực, nhất là Tuần tra eo biển Malacca (MSP) và Giàn xếp hợp tác ba bên (TCA) giữa Indonesia, Malaysia và Philippines ở khu vực biển Sulu và Selebes.

Góc nhìn Quốc tế

+ *Trung Quốc*

Hồ Ba (Đại học Bắc Kinh) ngày 16/6 đăng bài phân tích cho rằng cạnh tranh Mỹ Trung hiện nay là hiện hữu và rất nghiêm trọng, ở cả tầm chiến lược và trong những hoạt động thường nhật trên biển. Cho rằng cạnh tranh Mỹ Trung ngày càng căng thẳng nhưng vẫn còn khá xa để dẫn đến chiến tranh vì đa số các vụ chạm trán trên biển của hai nước đều “chuyên nghiệp” và “an toàn” và chỉ số ít là có rủi ro, những căng thẳng gia tăng trên thực địa chủ yếu do báo chí và phe điều hâu hai nước diễn giải quá mức và khuếch đại căng thẳng và do một số nước muốn tận dụng cạnh tranh Mỹ Trung để thúc đẩy yêu sách. Nhận định chung sống hòa bình là lựa chọn duy nhất cho hai nước vì: i) đa số các nước trong khu vực đều không muốn chọn bên, ii) xu thế ngày càng cân bằng hơn về lực lượng, iii) hai nước đều là cường quốc hạt nhân nên giải pháp quân sự sẽ không khả thi và phải tránh các “phán đoán sai lầm”.

+ *Châu Âu - Mỹ:*

Bruce Jones, Giám đốc Dự án về Chiến lược và Trật tự Quốc tế, Nghiên cứu viên cao cấp Viện Brookings ngày 18/6 đánh giá trong bối cảnh Mỹ và Trung đều từ bỏ vai trò lãnh đạo thế giới trong cuộc chiến chống Covid 19, những quốc gia tầm trung đang đóng vai trò hỗ trợ, phối hợp và chung tay dẫn dắt các phản ứng và

biện pháp đối phó với đại dịch. Tuy nhiên, học giả cảnh báo các nước trung cường sẽ đối mặt với những thách thức hạn chế về năng lực khi đối phó với Covid 19 và các cú sốc kinh tế sau đó. Nên nếu Mỹ và Trung Quốc không chung sức, với sức của các nước tầm trung thì không đủ để đối phó với đại dịch. Hơn nữa, học giả nhấn mạnh các nước tầm trung có sức nặng rất lớn trong các thể chế đa phương – một trụ cột trong việc phản ứng với các khủng hoảng.

+ Các nước khác:

Prabhjote Gill, nhà báo từ Business Insider, ngày 17/6 cho rằng, hành vi xâm lược của Trung Quốc không chỉ nhằm vào Ấn Độ mà ít nhất là với 4 đối tượng khác: Hồng Kông, Đài Loan, Việt Nam và Nhật Bản. Bên cạnh đó, các chuyên gia cũng cho rằng, một loạt động thái hung hăng của Trung Quốc vừa qua là nhằm: (i) đánh lạc hướng trước làn sóng Covid 19 lần thứ 2 ở Trung Quốc, làm cho nền kinh tế Trung Quốc bị ảnh hưởng nặng; (ii) Câu giờ để đối phó với Mỹ.

Probal Dasgupta, nguyên sĩ quan quân đội, ngày 17/8 cho rằng, đối phó với cuộc chiến biên giới Ấn-Trung, Ấn Độ cần khai thác điểm yếu của Trung Quốc, một trong số đó là Biển Đông. Khoảng 80% nhu cầu năng lượng nhập khẩu Trung Quốc qua eo biển Malacca ở Ấn Độ Dương. Bất lợi do đường giao thương biển kéo dài của Trung Quốc là cơ hội giành cho Ấn Độ. Ấn Độ cần gia tăng ngân sách hải quân và tăng cường căn cứ tại đảo Andaman và Nicobar. Ngoài ra, chủ động hợp tác trong Quad, D10 (10 quốc gia dân chủ) và các liên minh chiến lược khác sẽ trao cho Ấn Độ lợi thế gây sức ép lên Trung Quốc.

Biên tập: Nguyễn Nhật

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.